

СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН ХУВИЛБАРТ СУРГАЛТ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл.

1.1. Хүүхдийн цэцэрлэг сургуулийн өмнөх боловсролын хувилбарт сургалт зохион байгуулахтай холбогдох харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2. “Сургуулийн өмнөх боловсролын хувилбарт сургалт” (цаашид “хувилбарт сургалт”) гэж оршин суудаг газар болон хөгжлийн бэрхшээлийн улмаас цэцэрлэгийн үндсэн бүлгийн сургалтад тогтмол хамрагдах боломжгүй 3-5 насны хүүхдэд сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшүүлэх сургалт, үйл ажиллагааг ойлгоно.

1.3. Хувилбарт сургалт зохион байгуулахад энэ журмын 1.2-т заасан хүүхдэд сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмших тэгш боломж олгох, хүүхдийн хөгжих, эсэн мэнд амьдрах, хамгаалагдах, оролцох эрхийг хүндэтгэх, ялгаварлан гадуурхлаас ангид байх, хүүхэд бүрийн онцлог, ялгаатай байдлыг харгалзах, эцэг эх, асран хамгаалагч болон нутгийн захиргааны байгууллага, олон нийтийн оролцоо, түншлэлийг хангах зарчим баримтална.

1.4. Хувилбарт сургалт зохион байгуулахад холбогдох хууль, Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалтын хөтөлбөр, Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын сургалтын орчин. Ерөнхий шаардлага MNS6558:2015 стандарт, боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалт, үйл ажиллагаанд баримтлах чиглэл, Цэцэрлэгийн орчин дахь хүүхэд хамгааллын бодлого болон холбогдох дүрэм, журам, норм, нормативыг мөрдөнө.

1.5. Энэ журмын 2.1-д заасан “нүүдлийн бүлгийн”, “гэр бүлд суурилсан” гэсэн нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

1.5.1. “Нүүдлийн бүлгийн” гэж энэ журмын 1.2-т заасан хүүхдэд сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшүүлэх зорилгоор тогтоосон хугацаанд төвлөрүүлэн зохион байгуулах танхимын сургалт, үйл ажиллагааг;

1.5.2. “Гэр бүлд суурилсан” гэж энэ журмын 1.2-т заасан хүүхдийн хөгжлийг гэр бүлийн орчинд эцэг эх, асран хамгаалагчийн дэмжлэгт тулгуурлан багшийн чиглүүлэг, зөвлөмжөөр хэрэгжүүлэх зайн сургалтыг.

Хоёр. Хувилбарт сургалтын зохион байгуулалт

2.1. Хувилбарт сургалтыг “нүүдлийн бүлгийн” эсхүл “гэр бүлд суурилсан” болон эдгээрийн хосолсон хэлбэрээр тус тус зохион байгуулна.

2.2. Нүүдлийн бүлгийн сургалт, үйл ажиллагаа 8 долоо хоног, гэр бүлд суурилсан сургалтын нийт цаг хүүхдийн наснаас хамаарч 80-120 цаг байна.

2.3. Энэ журмын 1.5.1, 1.5.2-т заасан сургалт, үйл ажиллагаанд 5 настай хүүхдийг заавал хамруулах бөгөөд хичээлийн жилд нүүдлийн бүлгийн 80, гэр бүлд суурилсан сургалтын 120 цагийн агуулгыг эзэмшүүлж, сургуульд бэлтгэгдсэн байдлыг хангана.

2.4. Хувилбарт сургалтад боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан “Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалтын хөтөлбөр”-ийг баримтална.

2.5. Энэ журмын 1.5.1-д заасан сургалт, үйл ажиллагааг хүүхдийн нас, тоог харгалзан дагнасан эсхүл холимог бүлгээр зохион байгуулна.

2.5.1. нүүдлийн бүлгийн сургалт, үйл ажиллагааг “Хөдөлгөөн, эрүүл мэнд”, “Хэл яриа”, “Математикийн энгийн төсөөлөл”, “Байгаль, нийгмийн орчин”, “Хөгжим”, “Дүрслэх урлаг” чиглэлээр тус бүрийг долоо хоногт нэг удаа зохион байгуулахаар төлөвлөж, хэрэгжүүлнэ.

2.5.2. бэлтгэл бүлэг /5 настай хүүхэд/-ийн сургалт, үйл ажиллагааг энэ журмын 2.5.1-т заасан чиглэл тус бүрээр долоо хоногт хоёр удаа зохион байгуулахаар төлөвлөж, нэгдмэл агуулга, арга зүйгээр хэрэгжүүлнэ.

2.5.3. сургалт, үйл ажиллагааг өдрийн дэглэмийн дагуу зохион байгуулах бөгөөд боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан “Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалт, үйл ажиллагаанд баримтлах чиглэл”-ийн өдрийн дэглэм төлөвлөх, мөрдөхтэй холбогдох заалтыг баримтална.

2.5.4. өдрийн дэглэмийг эцэг эх, асран хамгаалагчдад танилцуулж, сургалт, үйл ажиллагаанд мөрдөнө.

2.5.5. гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр энэ журмын 1.5.1-д заасан сургалт, үйл ажиллагааг түр хугацаагаар зогсоох тохиолдолд сургалтыг үргэлжлүүлэн зохион байгуулах хэлбэр, хугацааг тогтоож, хариу арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.

2.6. Энэ журмын 1.5.2-т заасан гэр бүлд суурилсан сургалт, үйл ажиллагааг боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан “Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийн хөгжлийг гэр бүлийн орчинд дэмжих сургалтын хөтөлбөр”-ийг баримтлан зохион байгуулна.

2.6.1. сургалт, үйл ажиллагааны үргэлжлэх хугацаа 20-30 минут (1 цаг) байхаар тооцож, 3 настай хүүхэд 80 цаг, 4 настай хүүхэд 100 цаг, 5 настай хүүхэд 120 цагийн агуулгыг хичээлийн жилд тус тус эзэмшүүлэхээр төлөвлөж, хэрэгжүүлнэ.

2.6.2. энэ журмын 2.6-д заасан хөтөлбөрийг багш сургалтад хамрагдаж байгаа хүүхдийн эцэг эх, асран хамгаалагчтай хамтран хэрэгжүүлэх бөгөөд сард хоёроос доошгүй удаа тухайн хүүхдийн гэрт хүрч ажиллахаар тооцож төлөвлөлт хийнэ.

2.7. Хувилбарт сургалтад хамрагдаж байгаа хүүхдийн хөгжилд гарсан ахиц өөрчлөлтийг үнэлж, дүгнэхэд боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан хүүхдийн хөгжлийг үнэлэх журмыг баримтална.

2.7.1. хүүхдийн хөгжих үйл явцыг дэмжих, ахиц өөрчлөлтийг илрүүлэх зорилгоор явцын үнэлгээг багш сургалт, үйл ажиллагааны явцад хийнэ.

2.7.2. энэ журмын 1.5.1, 1.5.2-т заасан сургалт, үйл ажиллагааны явцад цуглуулсан баримт, мэдээлэл, нотолгоонд дүн шинжилгээ хийж, хүүхэд бүрийн хөгжилд үнэлгээ өгөх замаар сургалтын эцэст шалгуурын дагуу үр дүнгийн үнэлгээг хийнэ.

2.7.3. багш нь хүүхдийн хөгжлийн ажиглалтын хуудас бэлтгэж, тэмдэглэл хийх, хувийн хавтас бүрдүүлэх зөвлөмжийг эцэг эх, асран хамгаалагчдад өгнө.

2.7. Хувилбарт сургалтын үйлчилгээний чанарт цэцэрлэгийн эрхлэгч, /арга зүйч/, тогтмол хяналт тавьж, багшид мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө дэмжлэгийг үзүүлнэ.

Гурав. Хувилбарт сургалтын орчин, аюулгүй байдал

3.1. Энэ журмын 1.5.1-д заасан сургалтыг аюулгүй байдал хангасан орчинд зохион байгуулна.

3.2. Нүүдлийн бүлэг нь гэр болон байшинд зохион байгуулагдаж болох бөгөөд гэрт байрлах тохиолдол сургалтын болон гал тогооны зориулалт бүхий 2-оос доошгүй гэрээс бүрдэнэ.

3.3. Нүүдлийн бүлгийн сургалт, үйл ажиллагаанд ашиглах сургалтын хэрэглэгдэхүүн, хэрэгсэл, тоглоом наадгай нь хүүхдийн нас, хөгжлийн онцлог, сургалтын агуулгад нийцсэн, хүртээмжтэй, бүтээлч үйлийг дэмжсэн байхаар бүрдүүлж, аюулгүй байдлыг хангана.

3.4. Цэцэрлэгийн болон анги танхимын тавилга хэрэгслийг хөдөлгөөнгүй, тогтвортой байрлуулж, хүүхэд бэртэж, гэмтэхээс урьдчилан сэргийлсэн байна.

3.5. Хүүхдийн бие эрхтэнд гэмтэл учруулах хурц үзүүр, ирмэгтэй болон шил, төмрөөр хийсэн тавилга, тоног төхөөрөмж ашиглахыг хориглоно.

3.6. Хүүхдийн нас, биеийн онцлогт тохирсон ширээ, сандал байхаас гадна хүүхэд бүрд хувцас, эд зүйлсээ хийх шүүгээ эсвэл, даавуу ууттай байна.

3.7. Нүүдлийн бүлэгт хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд хамрагдах тохиолдолд суралцах орчин нөхцөлийг бүрдүүлж, тэдний тусгай хэрэгцээнд тохирох сургалтын хэрэглэгдэхүүн, туслах хэрэгсэл, тавилга, тоглоом наадгайгаар хангах арга хэмжээ авна.

3.8. Нүүдлийн бүлэгт хамрагдах хүүхдийг эрүүл мэндийн анхан шатны үзлэгт хамруулах ажлыг цэцэрлэг нь орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

3.9. Халдварт өвчин, хордлого гарсан тохиолдолд эрүүл мэндийн байгууллагад яаралтай мэдээлж, ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн арга хэмжээг зохион байгуулна.

3.10. Нүүдлийн бүлгийн хүүхдийн ундны ус, хоол хүнсний хадгалалт, тээвэрлэлт, боловсруулалтын аюулгүй байдлыг хангаж, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан хоолны хэрэгслийг ашиглана

3.11. Нүүдлийн бүлгийн хооллох болон энэ журмын 3.13-д заасан орчныг цэвэрлэх, халдвараас сэргийлэх, ариутгалыг өдөр бүр зааврын дагуу хийнэ.

3.12. Ариутгал, цэвэрлэгээнд ашиглах бодис, ариун цэврийн хэрэгслийг хүүхдийн гар хүрэх газар байрлуулахыг хориглоно.

3.13. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан гар угаах, бие засах, хог хаягдлыг ангилан хаях, бохир ус асгах орчин байгуулсан байна.

3.13.1. гар угаалтуур 10 хүүхдийн дунд 1 байна.

3.13.2. хүүхдийн бие засах газар нь 8-10 хүүхдийн дунд нэг суултуур байна.

3.13.3. бие засах газар, хог хаягдлыг ангилан хаях цэг, бохир усыг асгах цооногийн аюулгүй байдлыг ханган, анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулна.

3.14. Гэр болон байшингийн гадаад орчинд 10м-ээс доошгүй талбайд хамгаалалтын бүс үүсгэж хашаа буюу хэц татсан байна.

3.15. Гэрийг үер уснаас хамгаалсан суваг шуудуу татаж, салхинаас хамгаалсан хүндрүүлэгч бэлтгэсэн байна.

3.16. Гэр, байшингийн зуухны гадуур хамгаалалт хийнэ.

3.17. Гэр болон байшингийн дотор агаарын хэм нэмэх 23 градусаас доошгүй байна.

3.18. Гэр, байшин нь агаарын хэвийн солилцоог хангах салхивч, байгалийн болон ердийн гэрэлтүүлэгтэй байна.

3.19. Гэр, байшинг өндөр хүчдэл, цахилгааны шугамын дор, үерийн ам, голын эрэгт ойр барихгүй байх, тодорхой зайд аянга зайлуулагч суурилуулж, байгалийн гамшиг, үзэгдлээс сэргийлэх арга хэмжээг авсан байна.

3.20. Дулааны улиралд ажиллаж байгаа нүүдлийн бүлгийг бага оврын цахилгаан үүсгүүр, түүнд тохирсон хоолны хөлдөөгч, хөргөгчөөр хангасан байна.

3.21. Цэцэрлэг нь нүүдлийн бүлгийн сургалтын орчны аюулгүй байдалд тодорхой давтамжтай үзлэг хийж, шаардлагатай арга хэмжээ авна.

3.22. Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн үед хүүхдийн аюулгүй байдлыг хангах хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан багш, ажилтан, эцэг эх, асран хамгаалагчдад танилцуулж, хэрэгжүүлнэ.

Дөрөв. Хувилбарт сургалтын багш, ажилтан

4.1. Хувилбарт сургалтыг сургуулийн өмнөх боловсролын мэргэжлийн багш зохион байгуулна.

4.2. Цэцэрлэг нь хувилбарт сургалтын үндсэн багштай байх бөгөөд нүүдлийн бүлэгт багш, багшийн туслах, тогооч ажиллана.

4.2.1 нийслэл, аймгийн засаг захиргааны нэгжид хамаарах тосгон, аймгийн төвөөс бусад сумын цэцэрлэг бүрд хувилбарт сургалтын үндсэн багш ажиллуулах бөгөөд тухайн тосгон, суманд 2 ба түүнээс дээш цэцэрлэгтэй бол энэ журмын 1.2-д заасан хүүхдийн тоог харгалзан цэцэрлэг дунд нэг багш ажиллуулж болно.

4.2.2. хоёроос дээш цэцэрлэгтэй тосгон болон сумын энэ журмын 1.2-т заасан хүүхдийг хамран сургах цэцэрлэгийг нийслэлийн дүүрэг, тухайн сумын Засаг даргын саналыг үндэслэн аймаг, нийслэлийн боловсролын газар тогтооно.

4.3. Хувилбарт сургалтын багш, ажилтан эрүүл мэндийн үзлэгт заавал хамрагдсан байна.

4.4. Хувилбарт сургалтын багш, ажилтан Боловсролын тухай хуульд зааснаас гадна хүүхдийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, хөгжил төлөвшлийг хангахад чиглэсэн дор дурдсан үүргийг хүлээнэ.

4.4.1. хувилбарт сургалт, үйл ажиллагааг хүүхдийн хөгжлийн хэрэгцээнд нийцүүлэн төлөвлөж, үр дүнтэй зохион байгуулан, сургалтын агуулгыг тогтоосон хугацаанд эзэмшүүлнэ.

4.4.2 сургалтын орчинд хүүхдийн аюулгүй байдлыг хангаж, эцэг эх асран хамгаалагчид зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлнэ.

4.4.3. хүүхдийн ялгаатай хэрэгцээнд нийцсэн, хөгжлийг дэмжих, авьяас чадварыг нээн илрүүлж хөгжүүлэх, харилцааны чадвар, сэтгэлийн хөдөлгөөний

ээрэг, таатай орчин бүрдүүлж, сургуульд элсэн амжилттай суралцах бэлтгэл хангана.

4.4.4. хүүхдийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг хангах, хөгжлийг дэмжих орчин нөхцөл бүрдүүлэхэд цэцэрлэгийн эрхлэгчид санал, хүсэлт, шаардлага тавьж, хэрэгжилтийг хангуулж ажиллана.

4.4.5. ажлын байрандаа мэргэжлийн ур чадвараа тасралтгүй хөгжүүлж, зайн болон холимог бүлгийн танхимын сургалт зохион байгуулах чадвартай байна.

4.4.6. хүүхдийн эрхийг дээдлэн гэр бүлийн соёл, уламжлал, зан заншил, ялгаатай байдалд хүндэтгэлтэй хандана.

4.5. Багш, ажилтан нь “Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэг, албан бус, насан туршийн боловсролын төвийн багш, удирдах болон бусад ажилтны ёс зүйн дүрэм”-ийг мөрдөж ажиллана.

4.6. Багш, ажилтан нь сургалт, үйл ажиллагаанд ашиглаж буй байгууллагын эд хөрөнгө, тавилга тоног төхөөрөмж, сургалтын хэрэглэгдэхүүний ашиглалт, хамгаалалтыг сургалтын явцад хариуцна.

4.7. Хувилбарт сургалтын гэр, болон тавилга тоног төхөөрөмжийг бусдад ашиглуулахыг хориглоно.

Тав. Эцэг эх, асран хамгаалагчийн үүрэг оролцоо, хамтын ажиллагаа

5.1. Цэцэрлэг нь хувилбарт сургалтад хамрагдах хүүхдийн эцэг эх, асран хамгаалагчтай гэрээ байгуулж, хүүхдийнхээ хөгжлийг дэмжихэд хамтран ажиллана.

5.2. Эцэг эх, асран хамгаалагч нь багшийн өгсөн зөвлөгөөний дагуу гэр бүлийн орчинд хүүхэдтэйгээ ажиллах бөгөөд суралцахад зориулсан сургалтын хэрэгсэл, ном, тоглоом, ширээ сандал бүхий орчныг бүрдүүлнэ.

5.3. Эцэг эх, асран хамгаалагч нь хүүхдийн хөгжилд гарч буй ахиц, өөрчлөлтийг багшаас өгсөн заавар, зөвлөгөөний дагуу ажиглан, энэ журмын 2.7.3-т заасан ажиглалтын хуудаст тэмдэглэж, хүүхдийн хийсэн бүтээл, болон бусад баримт мэдээллийг хувийн хавтаст хийнэ.

5.4. Хувилбарт сургалтын багш нь гэр бүлийн орчинд хүүхдийн хөгжлийг дэмжин ажиллаж байгаа байдлыг /ажиглан тандан/ хүүхэдтэй ярилцах, дасгал гүйцэтгүүлэх, ажиглалтын хуудасны тэмдэглэл, хувийн хавтас дахь бүтээлтэй танилцах зэргээр тэдний хөгжлийн ахиц өөрчлөлтийг илрүүлэн, эцэг эх, асран хамгаалагчдад зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

5.5. Эцэг эх, асран хамгаалагч нь хүүхэд сургуульд элсэн суралцах үед хүүхдийн хөгжлийн үнэлгээний хуудас, хувийн хавтсыг ерөнхий боловсролын сургуулийн бага ангийн багшид хүлээлгэн өгнө.

5.6. Нүүдлийн бүлэгт хамрагдаж буй хүүхдийн хэрэглэх ариун цэврийн хэрэгсэл, хичээлийн хэрэглэгдэхүүнийг боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан жагсаалтын дагуу эцэг эх, асран хамгаалагч бэлтгэж өгнө

5.7. Эцэг эх, асран хамгаалагч нь хүүхэд нүүдлийн бүлгийн сургалтад ирэх, буцахад тээврийн хэрэгсэл болон ердийн хөсгөөр зорчих үед аюулгүй байдлыг хангана.

5.8. Насанд хүрээгүй хүүхдэд бага насны хүүхдийг хүлээлгэн өгөх, хариуцуулахыг хориглоно.

5.9. Хувилбарт сургалтыг зохион байгуулахад эцэг эх, асран хамгаалагчид, олон нийт, төрийн бус байгууллагаас үзүүлж буй санаачилгыг цэцэрлэг болон орон нутгийн захиргааны байгууллагаас дэмжин урамшуулна.

Зургаа. Хувилбарт сургалтын санхүүжилт

6.1. Хувилбарт сургалт зохион байгуулахад Засгийн газрын тогтоолоор батлагдсан "Сургуулийн өмнөх боловсролын нэг суралцагчид ногдох хувьсах зардлын дундаж нормативын бүрэлдэхүүн, хэмжээ", "Хувьсах зардлын дундаж нормативаар төсөв хуваарилах, санхүүжүүлэх аргачлал"-ыг баримтална.

6.2. Хувилбарт сургалтын санхүүжилтийг төлөвлөхдөө энэ журмын 7.2-д заасан мэдээлэлд үндэслэнэ.

6.3. Нүүдлийн бүлгийн сургалт, үйл ажиллагаанд хамрагдсан хүүхдийн нэг өдрийн хоолны зардлыг Засгийн газраас тогтоосон нормативаар санхүүжүүлнэ.

6.4. Хувилбарт сургалтын үйлчилгээний тээвэр, түлш, томилолтын болон шаардлагатай бусад зардлыг тухайн жилийн цэцэрлэгийн төсөвт төсвийн хуулийн дагуу төлөвлөж тусгасан байна.

Долоо. Хувилбарт сургалтын бүртгэл, мэдээлэл

7.1. Цэцэрлэг нь жил бүр энэ журмын 1.2-д заасан хүүхдийн судалгаа гаргаж, түүнд үндэслэн тухайн хичээлийн жилд хувилбарт сургалт зохион байгуулах төлөвлөгөө боловсруулан баталж, хэрэгжүүлнэ.

7.2. Цэцэрлэг нь хамран сургах тойргийн хувилбарт сургалтад тухайн онд **хамрагдах** хүүхдийн бүртгэл, мэдээллийг жил бүрийн 6 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор боловсролын мэдээллийн системд бүртгэнэ.

7.3. Тухайн онд /хичээлийн жилд/ хувилбарт сургалтад **хамрагдсан** хүүхдийн мэдээллийг тухайн оны 9 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор боловсролын мэдээллийн системд бүртгэнэ.

7.4. Журмын 7.3-д заасан мэдээлэлд хүүхдийн хамрагдсан сургалтын хэлбэр, хугацаа, ирцийн мэдээлэл байна.

7.5. Нүүдлийн бүлгийн болон гэр бүлд суурилсан сургалтад хүүхэд үргэлжлүүлэн хамрагдах боломжтой байна.